LAISVĖ—LIBERTY
Vienintelis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse Valstijose
Dalis Queens apskrityje (N. Y. $11.00
Kanadoje 11.00
Kitur užsienyje 15.00
Metam prenumerata:
Jungtinėse Valstijose 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian daily in Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827
PRICE 5c A COPY

No. 5 **** Richmond Hill 19, N. Y., Trečiadienis, sausio (Jan.) 8, 1958 **** METAI 47-tI

KRISLAI

H. Rushmore.
Biaurus jis buvo tipas.
Apie sandariečius.
"Tėvynės Balsas."

Rašo **R. Mizara**

Praėjusį savaitgalį New Yorke **Howard Rushmore** užmušė savo žmoną Frances ir pats sau revolverio kuiką susivarė į smegenis.

H. Rushmore buvo šlykštus būtybė.

Kadaise jis buvo prisišliejęs prie komunistų ir dirbo Daily Workerio redakcijoje. 1939 metais Rushmore iš ten pasitraukė ir pradėjo dirbti Hearsto laikraščiui "Journal American." Tada jis ėmė komunistus šmeižti.

—:—

Šmeižė šis sutvėrimas ne tik komunistus, o ir visus pažangiuosius veikėjus.

Kai šalyje pradėjo siautėti šaltasis karas ir makartizmas, Rushmore vsai pasiuto; talkininkavo Joe McCarthyo komitetui, puolančiam mokslininkus, švietėjus, veikėjus. Skundė aktorius, menininkus, mokytojus. Daugelis jo įskųstų, apjuodintų žmonių neteko darbo, buvo išmesti iš vietų. Jis didžiavosi tuo, kad dvi, jo įskųstos mokytojos, išvarytos iš vietų, nusižudė!..

Po to, kai makartizmo siaubas buvo šiek tiek nuslūgęs, Rushmore dirbo pletkų nešiotojui, žurnaliukui "Confidential". Per tą šlamštą Rushmore šmeižė, biauriojo Hollywoodo aktorius.

Pagaliau ir iš ten jis gavo saktį.

—:—

Biauriausius darbus šis tipas atliko vis už pinigus, vis už dolerius, kaip tikras Judošius.

Bet jis visuomet buvo bankrūte, pinigų neturėjo: buvo prasiskolinęs kitiems. Pastaruoju metu žmona atsisakė su juo gyventi Na, ir dėl to jis ją nušovė ir pats save nusigalabino!

Būtų smagu, kad visi tokie niekšai galą pasidarytų!

—:—

Brooklyno Vienybėje **J. Lekys** rašo apie banketą, įvykusį South Bostone, kurio proga buvę atžymėta "Bostono lietuvių tautinio demokratinio veikimo pradžia." To veikimo pradžią J. Lekys sieja su laikraščio "Ateitis" įkūrimu 1914 m. "Ateitį" vėliau sandariečiai pavadino "Sandara", kurią dabar redaguoja M. Vaidyla.

Šį laikraštį pradėjo redaguoti J. Baniulis, vėliau jį redagavo iš Lietuvos atvykęs Albinas Rimka, paskui J. Strimaitis, po to K. Norkus.

Atrodo, tačiau, kad "Ateitis" buvo įdomiausia, kai ją redagavo A. Rimka. Jis buvo gabus publicistas ir malonus žmogus. Man pasakoja, kad 1940 metais, kai Lietuva pasiskelbė tarybine respublika, A. Rimka mielai tam pritarė ir nuoširdžiai su tarybine Lietuvos vyriausybe kooperavo. Jis mirė karo metu.

Prasčiausias sandarietį organo redaktorius (spėju, su manim sutiks kiekvienas, kuris tą laikraštį kai kada paskaito) yra dabartinis M. Vaidyla. Dažnai "Sandara" be jokios atodairos ir gėdos rašo tokius niekalus, jog kiekvienas doras sandarietis turėtų dėl to rausti.

Kodėl K. Jurgeliūnas, J. Lekys, K. Pratapas, J. Tuinilė ir kt. nieko nedaro, kad pagerintų savo laikraštį, aš negaliu suprasti!

—:—

Vis turiningesnis ir įdomesnis darosi Vilniuje leidžiamas **"Tėvynės Balsas"**. Šis laikraštis gal būt pasiekia daugiau užsienyje gyvenančių lietuvių negu kuris kitas Lietuvoje išeidinėjas laikraštis bei žurnalas. "Tėvynės Balsas" gausiai iliustruotas.

Tenka pasveikinti jo leidėjus ir redaktorius!

Amerikoje jau bus 5 milijonai bedarbių

Washingtonas. — Tikrai pavojinga padėtis susidarė, greitai augant bedarbių kiekiui. Spalio ir lapkričio mėnesiais naujų bedarbių kiekis pašoko virš 700,000. Gruodyje jų buvo daugiau. Prieš gruodžio mėnesį jau buvo 3,200,000 imančių nedarbo apdraudą. Manoma, kad vasario mėnesį bus virš 5,000,000 bedarbių. Tai bus tiek daug, kaip buvo tik 17 metų atgal, būtent vasarą 1941 metais.

Darbo sekretorius Mr. J. P. Mitchell sako: "Bedarbių didėjimas yra greitas ir 1958 metais vasario mėnesį jis bus didesnis". Nedarbas palietė įvairių fabrikų darbininkus: tekstilės, medžio, plieno, kitokių metalų, elektros, automobilių ir kitas šakas.

Jeigu taip sparčiai nedarbas augs, tai bus smūgis ir Jungtinių Valstijų valdžios biudžetui. 1958 metų vyriausybės įplaukos turi būti $71,700,000,000. Ir tos sumos didžiumą, būtent $40,400,000,000 turėjo būti įplaukos nuo algų taksais. Bedarbių skaičiui augant, tai mažės taksų įplaukos į valdžios iždą.

Rytiečiai nepamiršo japonų skriaudų

Singaporas. — Japonija turi išsilavinusių technikų, kurie galėtų daug padėti Rytų Azijai, — rašo amerikinis korespondentas. —Bet žmonių dar nepamirštos skriaudos, kurias jiems darė japonai.

Singapore dar vis nedrąsu gatvėje japonų kalboje pasikalbėti, o neseniai buvo pavojinga. Pietinis Vietnamas buvo padaręs planą gauti 30 japonų technikų. Planą rėmė Jungtinės Valstijos ir tai ėmė veik metus, kol japonai buvo įsileisti.

Filippinų salose aštri neapykanta. Maniloje japonams nevalia biznį turėti. Bet Japonijoje gamintos prekės pelningai parduodamos. Filippinų biznieriai vyksta į Japoniją ir grįžta su daugybe prekių.

Indonezijoje liaudies tvirčiausias nusistatymas prieš japonus, net didesnis kaip prieš hollandiečius, kurie per 350 metų ten viešpatavo. Mat, hollandai žemesnių viršininkų vietoje laikė jiems paklusnius indonezus, taipgi nesikišo į "kampongų" (sodžių) tvarkymą. Japonai patys buvo valdininkai. Pasikalbėjime vienas indonezų armijos kapitonas sakė: "Hollandai nepaisė, ar mūsų karvė pašerta ar ne, bet reikalavo pieno. Gi japonai atėmė nuo mūsų ne vien pieną, bet ir karvę".

Anglai Vak. Indijoje sudarė federaciją

Londonos. — Anglijos salos Jamaica, Leeward, Barbados, Windward, Trinidad ir eilė mažesnių sudarė Vakarų Indijos salų federaciją. Jos bus Britanijos imperijos dalimi, panašiai, kaip yra Kanada, Australija ir kitos dominijos. Gubernatoriumi paskirtas tai federacijai Lordas Hailes. Anglijos vyriausybė ėmėsi žygio, kad nepasikartotų tas, kas yra Kipre ir Maltoje.

NATO į metus išleis $60,000,000,000

Paryžius. — 1958 metais NATO apsiginklavimas bendrai dėl 15 valstybių sudarys $59,586,000,000. JAV savo apsiginklavimui ir ginklais paramai NATO narių išleis $44,278,000,000. Kiti 14 narių tik išleis tik $13,437,000,000. Štai ką reiškia Amerikos piliečiams NATO išlaidos.

Vėl nauji sukilimai prieš Francūziją

Paryžius.—Francūzija turi naują bėdą, tai sukilimą Kameroone gyventojų, pietvakarių Afrikoje. Kamerūnas (Cameroons) užima 166,000 ketvirtainių mylių plotą ir turi apie 3,500,000 gyventojų. Sukilimas prasidėjo Bamileke ir Sanaga srityse. Francūzai kaltina komunistus.

Londonas. — Sovietų mokslo ekspedicija iškėlė SSSR vėliavą ant Zavadovsky salos, Antarktikoje. Tarybiniai mokslininkai sako, kad tą salą 127 metai atgal atidengė rusai.

Prezidentas atmes Sovietų pasiūlymus

Washingtonas. — Dabar jau aišku, kad prezidentas Eisenhoweris atmes Sovietų pasiūlymus nusiginklavimo reikale. Sovietai siūlė septynis punktus, kaipo žingsnį prie taikos ir pirmoje vietoje siūlė uždrausti atominius ir hidrogeninius ginklus. Sovietams atsakymą parašė Valstybės sekr. Dulles, kuris laikosi nesusitarimo pozicijos.

Sovietai planuoja statyti erdvių laivą

Londonas. —Maskvos radijas pranešė, kad profesorius K. Staniukevičius pareiškė, kad tarybiniai mokslininkai pagamins erdvių laivą, kurio iškilimui nebus reikalinga raketų jėga. Profesorius dėstė, kad yra galimybė pagaminti tokį aparatą, kuris nugalės žemės gravitaciją (daiktų traukimą prie savęs). Kaip tatai galima padaryti, tai kol kas tik tarybiniai mokslininkai planuoja.

Anglų lakūnai grįžo ir pripažino klaidą

Londonas.—Albanija paliuosavo anglų lakūnus ir lėktuvą, kurie buvo nutupdyti Albanijoje. Kapitonas M. Kazubski, lėktuvo komandierius, prisipažino, kad paklydę — skrido virš Albanijos teritorijos, du albanų mūšio lėktuvai privertė anglus nusileisti. Albanijoje jie buvo laikomi "kaip karaliai." Su jais apsieita gražiai ir dalykui išaiškėjus jie paliuosuoti.

Prastas pasigyrimas

Washingtonas. — Lenkijos pilietis Dr. Jerzy Nowinski pasisakė, kad jis negrįš į Lenkiją. Jam suteikta tuojau teisė čia apsigyventi. Vietos spauda jį giria, kaip "gerą fiziką, raketų specialistą, žinovą." Didžiuojasi, kad gavo "labai mokytą žmogų iš Varšuvos Universiteto." Bet tai nekoks "pasididžiavimas," ypatingai reikale Amerikos mokslininkų. Ir kalba apie "pavogtus planus," o čia "priglaudžia planus ir net žmogų."

Uraniumo gaminimas

Washingtonas. — Atomų Energijos Kom. skelbia, kad 1957 metais Jungtinės Valstijos pasigamino 10,000 tonų uraniumo. 1958 m. sieks pagaminti 15,000 tonų, o Kanada 14,000 tonų. Bendrai kapitalistinis pasaulis siekia pagaminti 40,000 tonų. Kiek uraniumo pagamina Tarybų Sąjunga ir liaudiškos respublikos, tikrai nežinoma.

Sako, kad lėktuvų gamyba nupuolusi

New Yorkas. — O. R. Cook, Aircraft Industries Ass'n prezidentas, sako, kad kaip tik Tarybų Sąjunga paleido vieną ir antrą sputnikus, tai Amerikoje nupuolė karinių lėktuvų gamyba. Valdžia atšaukė daug užsakymų. Bet jis sako, kad jau 1958 metais tie patys aviacijos fabrikai pakeis ant 35 procentų mašineriją gaminimui raketų.

Indijos ir Kinijos naujas vieškelis

New Delhi, Indija. —Puikus automobilių vieškelis pravestas tarpe Indijos ir Kinijos (Tibeto). Jis jungia Lhasa Tibete ir Sikkima, kuris yra tarpe Nepalo ir Bhutano. Jis pravestas per didžiausius pasaulyje Himalajaus kalnus. Vieškelis turės labai didelės reikšmės dėl abiejų šalių, kaip ekonominiame susisiekime, taip ir žmonių ūpo pakėlime.

Amerika ves naują kelią Nepalo šalyje

Katmandu, Nepalas. — Indija ir Nepalas iš vienos pusės ir Jungtinės Valstijos iš kitos, pasirašė sutartį. Amerika sutiko į penkerius metus pravesti vieškeli Nepalo kalnuose 900 mylių ilgio. Nepalas yra labai atsilikusi šalis, neturi nei vienos pėdos geležinkelių, kitokie keliai prasti. Jis yra kaip ir dalimi Indijos, bet turi savo karalių ir atskirą valdžią. Užima 54,000 ketv. mylių ir turi apie 10,000,000 gyventojų. Randasi aukščiausiuose pasaulyje Himalajaus kalnuose.

Gumos gaminimas

Akron, Ohio. — J. W. Keener, Goodrich Co. prezidentas, sako, kad 1957 m. natūralio gumo buvo pagaminta 1,910,000 tonų, tai biskį daugiau, negu 1956 m. Sintetinio pagaminta 934,000 tonų. Vien Amerikai į metus reikia iki 1,500,000 tonų gumos. Bet dalį padengia sena — antrarankė guma. Kiek pagamina Tarybų Sąjunga gumos, jis nežino, mano apie 350,000 tonų.

Kaparo gamyba žema

Washingtonas. — Anaconda Co. viršininkai pranešė, kad 1957 metais lapkričio mėn. pareikalavimas buvo 108,207 tonų žalvario. Gi 1956 metais tą patį mėnesį pareikalavimas buvo 122,168 tonos. 1957 metais ir kaina ant svaro buvo mažesnė.

Užrašykite Laisvę savo draugui

Irano ir Sovietų santykiai geri

Teheranas, Iranas. —Dabar santykiai tarpe Irano ir Tarybų Sąjungos yra taip geri, kaip jie nebuvo per kelis desėtkus metų. Tarybų Sąjunga pasuko savo politiką teikti Iranui žemdirbystės, industrinės ir visokios techninės pagalbos.

Sovietų ambasadorius N. Pegovas buvo išvykęs į Maskvą ir po mėnesio laiko sugrįžo į Iraną su daugybe planų pastatyti čia fabrikus, elektros gaminimo jėgaines ir aprūpinti prieinamomis sąlygomis Irano reikalus technika. Pegovui leido Irano valdžia kalbėti per jos radijo tinklus 40 metų revoliucijos sukaktyje. To niekados pirmiau nebuvo. Jis kalbėjo už Irano ir Sovietų draugiškus santykius. Maskvoje per radiją taip pat prielankiai kalba apie Iraną ir Riza Pahlevį šaką.

Sovietai atgabeno į Iraną 25,000 tonų cukraus mainais ant ryžių. Atidarė daugiau prekybos kelių per savo sieną. Stato vandens elektros jėgainę ant Hari Rud upės, fosfaritų fabrikus Isfahane, Shiraze, Meshete, Kermanshake, Ahwaze ir kitur.

London-Washington politiniai ginčai

Washingtonas. — Kongresui atsidarius iškilo eilė skandalų. Grupė senatorių ir kongresmanų reikalauja daryti "perkratymą" Pentagone (aukščiausioje karinių jėgų komandoje). Priežastis tame, kad gen. J. M. Gavin, buvęs atominių bombų gaminimo viršininkas, pareiškė, kad jis pasitraukia. Jis yra dar jaunas, tik 51 metų. Pasirodo, kad jis nesutinka su eile vadų iš taip vadinamo Joint Chiefs of Staff. Apvienyto Viršininkų Štabo reikalus teisina admirolas Burke, karinio laivyno viršininkas.

Dėl nusiginklavimo ir derybų su Tarybų Sąjunga taipgi eina nesutikimai. Dulles ir atominių jėgų gaminimo viršininkas Strauss laikosi senos diktato politikos linkui Sovietų. Gi taikos reikalais vedęs derybas Harold Stassen reikalauja susikalbėjimo politikos, kad reikia pasitraukti nuo "lazdos grūmojimo".

Londone taip pat yra nesutikimai. Finansų ministras Peter Thorneycroft pasitraukė iš kabineto. Premjeras Macmillanas, kuris pora dienų atgal per televiziją pasisakė už reikalą padaryti sutartį su Sovietais, dabar spaudžiant Amerikai, jau "aiškina", kad jo tas pareiškimas yra tik savo rūšies Vakarų "demokratijos strategija" derybų reikale.

"Quakeriai" prašo sulaikyti bandymus

Bostonas. — Religinė "quakerių" organizacija pasiuntė prezidentui savo prašymą su 18,000 parašų, kad jis prisidėtų prie sulaikymo atominių bandymų. Jų taryba sako, kad atominių ginklų bandymai ne vien nuolatos nuodija pasaulyje ramų žmonių sugyvenimą, bet atbukina jų ir protavimo galimybę.

Nedarbas didėja ir Tolimuose Rytuose

Tokio. — Japonijoje 1958 metais bus sumažinta geležies ir plieno gamyba, nes yra likusio nuo 1957 metų. Todėl Japonijos plieno gamintojai pranešė Malajaus pussalio rūdos gamintojams, kad pirks mažiau. Pirks mažiau ir skardos rūdos. Todėl Malajuje bus paleistų darbininkų, gal palies 7,000 rūdos kasėjų. reikalavimas ir Japonijoje. Žinoma, mažės darbininkų

Bonna. — Kancleris Adenaueris minėjo savo 82-ių metų sukaktį.

Amerikoje medžio gamyba sumažėjo

Washingtonas. — 1957 m. medžio gamyba buvo 34,000,000,000 lentos storio pėdų, tai nukrito iki 1949 m. gamybos. Puolimas pasireiškė ketvirtame metų bertainyje. Sumažėjus medžio prekių reikalavimui, buvo sumažinta gamyba ir atleista iš darbo tam tikras nuošimtis darbininkų.

'Iššovė žmogų į erdvę'

New Yorkas. — New York Times rašo, kad gavo pranešimą iš Maskvos nuo savo korespondento, kad būk tarybiniai mokslininkai raketoje iššovė žmogų į erdvę. Sakoma, kad žmogus buvo iššautas po Naujų Metų porą dienų. Jis pasiekė 186 mylias erdvės, su parašiutu nusileido ir yra sveikas. Žinia nepatvirtinta, bet ateityje tas, veikiausiai, bus galima.

Mexico City. — Meksikos vyriausybė į šešis mėnesius laiko išvarė iš savo šalies 550 užsieniečių, nepageidaujamų elementų.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
Established April 3, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.

President CLEMENT BREADY; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year $10.00	Canada and Brazil, per year $11.00
United States, per 6 months $6.00	Canada and Brazil, 6 months $6.50
Queens Co. ..... $11.00 per year	Foreign countries, per year $15.00
Queens Co. ..... $6.50 per six mos.	Foreign countries, 6 months $8.00

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879

VENEZUELOJE

"**VENEZUELOS KALĖJIMAI** šį savaitgalį buvo pripildyti militarinių karininkų ir kitokių, numatytų esant 'taikos priešais'. . . Apskaičiuojama, kad suareštuotų žmonių esama šimtai tūkstančių. . ."

Taip rašo New York Times korespondentas Tad Szulc. Jis savo korepondenciją laikraščiui išsiuntė sausio 4 d iš Baranquilla miestelio, esančio Kolumbijoj, kuri rubežiuojasi su Venezuela. Žinoma, tokios korespondencijos, kokią Szulc parašė, nebūtų buvę galima išsiųsti iš Venezuelos, cenzūra nebūtų praleidusi.

Venezueloje siautėja baisus teroras. Kodėl? Todėl, kad praėjusią savaitę aviacijos karininkai bandė išstoti prieš esamą valdžią, bandė nuversti žiaurią diktatūrą, kurios priešakyje stovi gen. Marco Perez Jimenez. Išstojimas nepavyko, o kadangi jis nepavyko, tai dabar Jimenez bando atkeršyti kaltiems ir nekaltiems, kurie tik nepritaria jo diktatūrai, kurie turi drąsos sudejuoti, pasakant, kad Venezueloje yra bloga.

—:—

VENEZUELA yra viena Pietų Amerikos respublikų, kuriose viešpatauja amerikinis doleris. Venezuela — turtinga aliejaus šaltiniais. Gi aliejų (naftą) ten valdo jankių imperializmas.

Sakoma, Amerikos aliejaus kompanijos į Venezuelą yra įvesdinusios daugiau kaip tris bilijonus dolerių. Įtakingiausia ten yra "Standard Oil Co. of New Jersey". Šitos kompanijos, aišku, nori, kad Venezueloje būtų ramybė, kad ten nebūtų streikų, kad venezueliečiai dirbtų pusdykiai, kad amerikinės kompanijos galėtų išplėšti iš ten juo didesnius pelnus.

Jei Venezueloje būtų laisviau, jei ten darbininkai pradėtų reikalauti didesnių teisių ir didesnių algų, tuomet sumažėtų amerikinių aliejaus kompanijų pelnai, Dėl to šios kompanijos ir daro visa, kad Venezueloje valdžia būtų tvirta, kad ji neleistų darbo žmonėms nei pasijudinti.

Diktatorius Jimenez kaip tik ir atlieka šioms amerikinėms kompanijoms policmano rolę. Jimenez sėdi Caracas (Venezuelos sostinė) palociuje, kurį saugoja tiršta sargyba, ir iš ten dabar, sutriuškinęs išstojimą, leidžia įsakymus, kad daugiau žmonių būtų sukišta į kalėjimus. Kai jie bus kalėjime, galvoja tasai nykštukas, jis ilgiau galės viešpatauti; tarnaujant imperialistams, galės daugiau milijonų pats pasigrobti.

Daug žmonių Venezueloje buvo nužudyta, daug jų iki šiol buvo sukišta į kalėjimus. Liaudyje nepasitenkinimas didelis. Net ir katalikų spauda reiškia protestus prieš baisų terorą; net ir katalikų laikraščio "La Religion" redaktorius kun. Hernandez Chappelin tapo įkalintas. Įkalintas dėl to, kad protestavo prieš baisų terorą, kurį atlieka diktatoriaus Jimenez galvažudžiai.

Nelaimė žmonėms tos šalies, kurioje įsigali doleris, kurioje viešpatauja imperialistai!

Bet ar taip visuomet ten jau ir bus? Klysta tas, kuris mano, kad Jimenezo diktatūra nebus nuversta!

ĮDOMU!

LONDONO laikraštis "Sunday Express" paskelbė, kad karvės ir avys, kurios ganėsi farmose arti Windscale, Anglijoje, patapo bergždžiomis po to, kai tame mieste praėjusį rudenį atsitiko nelaimė ir buvo kiek tiek paleista atominių (radioactive plutonium) garų. Windscale mieste yra atominė gamykla.

Anglai farmeriai reikalauja, kad būtų paskirta speciali komisija, kuri visa tai pilnai ištirtų.

NUSUSIMAS

KANADOS lietuvių "Liaudies Balsas" rašo:

"Šventės jau praėjo. Reikia pasakyti, kad šiemet jos dar aiškiau parodė kapitalistinio pasaulio moralinį pakrikimą, dvasinį atsilikimą. Nors jau du žmogaus paleisti sputnikai skrieja apie žemę, tačiau senasis pasaulis laikosi dar tvirčiau įsikibęs į Kristaus skvernus, nors pastarasis nemokėjo nei rašyti, nei skaityti.

"Visas tas kalėdinis sambruzdis atspindėjo biznio interesus. Tai buvo savo rūšies turgus, išpardavimas prekių, po religijos priedanga. Net ir kalėdinės programos ant radio ir televizijos buvo sujungtos su biznio garsinimu.

"Ir kaip vakarinis pasaulis galės lenktyniuotis su rytiniu pasauliu arba socialistiniu, jeigu jis ir toliau trinsis apie savo kalėdines eglutes ir garbins mistiką? Tiesa, mokslas eina savo keliu, bet religiniai bombardavimai palieka vaikuose dėmę, kuri trukdo tikrai šviesai prasiskverbti.

"Visai nenuostabu, kad šiemet apvaikščiojant kalėdines šventes apie žemę skriejo tiktai tarybiniai sputnikai. Kitaip ir negalėjo būti. Religinis klaidžiojimas negali neturėti blogų pasekmių.

"Tiktai laisvas nuo visokių prietarų žmogus gali žengti pirmyn visame kame be bereikalingų sutrukdymų. Juo anksčiau jis pasiliuosuoja, tuo geriau jam ir jo gyvenimas būna daug įdomesnis ir turtingesnis".

MOTERŲ KAMPELIS

L. Juozėnas

Ramybės drumstėja

VI-ojo Penkmečio Pirmūnės

Kai prieš devynerius metus Petronėlė Jonutytė atėjo į besisteigiantį Klaipėdos konservų dėžučių fabriką, tuometinė vadovybė net nejtarė, kokia energija slypi šioje kuklioje, su vos pastebimu randeliu veide, merginoje.

— Ką moki dirbti? — paklausė ją direktorius.

— Viską, — atsakė Petrutė.

— Oho! — pakraipė galvą direktorius, susižvelgdamas su inžinierium. — Tai gal ir apie cinavimo darbus nusimanai?

— Dirbti neteko, bet manau, kad sugebėsiu.

— Matai, koks vargas su kadrais, — nusisukęs į inžinierių, tęsė direktorius. —Kas tik ateina — vis žali, apie gamybą jokio supratimo neturi. Kad taip nors keletą apmokytų gavus!..

Tačiau inžinierius buvo, matyt, kitokios nuomonės.

— Mergina drąsi, — gal vertėtų išbandyti? — pasakė jis. — Žmonių verkiant reikia! Mes negalim su kiekvienu šitaip...

...Po pusvalandžio Jonutytė buvo įtraukta į fabriko dirbančiųjų sąrašus ir nuvesta į cechą.

Tiesą sakant, tai tik inžinierius iškilmingai vadino cechu tas pustuštes patalpas, į kurias pateko Petronėlė. Tuščioje, pusiau apgriuvusioje salėje, pro kurios ištrūnijusias sienas laisvai švilpavo žvarbus marių vėjas, stovėjo penketas stalų. Prie jų sukiojosi keliolika merginų ir du vyrai. Nesimatė jokių mašinų. Merginos karpė blizgančios skardos juostas, lenkė jas į rietimėlį ir sujungusios galus cinavo siūles. Abu vyrai dėjo konservų dėžutėms dugnelius.

Pamačiusios naujokę, darbininkės susižvalgė, kumštelėjo viena kitai į pašonę:

— To betrūko! Vėl reikės mokyti, gaišti laiką...

Petronėlė nugirdo.

— Mokyti manęs nereikės, — ramiai pasakė ji. — Aš tik pasižiūrėsiu, kaip jūs dirbate.

Senosioms darbininkėms šitas pasitikėjimas savo jėgomis dar labiau nepatiko.

— Pučiasi!

— Direktoriaus giminaitė kokia, ar ką?

Petronėlė apsimetė negirdinti moterų replikų. Ji atidžiai stebėjo darbininkių judesius. Prie kiekvienos cinuotojos sėdėjo pagalbinė darbininkė, kuri mažu teptuku ištepdavo rūgštimi cinavimui skirtą vietą. Cinuotoja paimdavo jau išteptą skardos rietimėlį ir sucinuodavo siūlę.

— Galiu pradėti? — atsisuko Petronėlė į inžinierių.

Po kelių minučių jos sucinuotas 1-asis rietinėlis tyliai skambtelėjo dėžėje, atsidūręs tarp kitų darbininkių produkcijos.

Taip prasidėjo sunkios dienos.

Fabrikas dar tik kūrėsi. Nebuvo jokios tvarkos darbų įskaitoje, visi dirbo amatininkiškai. Kiekvienas darbininkas pats atsineša žaliavą, pats nešioja nuo stalo prie stalo produkciją, gaišta brangų laiką. Atlyginimai taip pat išmokami kaip pakliuvo: dykiniesi ar stengsiesi — vistiek gausi tą patį "denarą". Todėl ir nuotaikos fabrike įvairios, ir naujovių niekas neieško.

— Šitaip toliau dirbti aš nesutinku! — kategoriškai pareiškė Jonutytė direktoriui. — Dviese terliojamės prie tų dėžučių ir viena kitai trukdome. Nuo ryt dienos aš dirbsiu viena!

— Ką? — išpūtė akis direktorius. — Viena? Meskite tuos niekus! Jūs pirma dviese išpildykite normą, o paskui bus matyti!

— Normą aš išpildau!

— Ką čia niekus kalbate! Prityrusios darbininkės ne visos ją išpildo, o čia mat...

—O jūs patikrinkite buhalterijoje, — pasiūlė Petronėlė.

Direktorius pritilo. Jis žinojo, kad buhalterijoje tokių duomenų nėra — jie paprasčiausiai neužrašinėjami.

— Atstokite nuo mano gaivos! — numojo jis ranka. — Jeigu inžinierius leis, — dirbkite viena!..

Tačiau Petronėlės atsisakymas nuo pagalbinės darbininkės nepatiko ir kitoms bendradarbėms, įpratusioms dirbti senuoju metodu. Pašaipos jos adresu ne tik nemažėjo, bet tapo dar kandesnės, piktesnės. Kiekvienas Jonutytės judesys buvo sekamas kreiva akimi, mažiausias nepasisekimas tuojau buvo palydimas sutartinu juoku.

Bet kai jau pirmosios dienos pabaigoj buvo apskaičiuoti rezultatai, visi nustebę ėmė šnibždėtis: klaida, negali būti!

Tačiau jokios klaidos nebuvo. Jonutytė atidavė į sandėlį pustrečio karto dėžučių daugiau, negu buvo numatyta pagal normą. Ir niekalo procentas sumažėjo lygiai per pusę.

Kitos dienos rytą prie jos stalo priėjo viena cinuotoja, paskui kita, trečia. Petronėlė jautė už savo nugaros tyliai stovinčias drauges, bet dirbo neatsisukdama, džiugiai piakančia širdimi. Jos ausis vėl pasiekė šnibždėjimas:

— Ir, atrodo, neskuba...

— O gal tikrai reikėtų?..

Draugės nuėjo. Žvilgtelėjusi jų pusėn, Petronėlė pamatė, kad viena jų paėmė iš pagalbinės darbininkės rankų teptuką...

Ledai buvo pralaužti.

Gamybinio pasitarimo metu Petronėlė pradėjo 2-ąjį puolimą. Visų darbininkų vardu ji pareikalavo griežtai sutvarkyti darbo apskaitą. O kai ši buvo sutvarkyta, atsirado abėjės kitų reikalų reikalėlių. Ir darbo draugai kažkaip nejučiomis visą iniciatyvą perleido į Jonutytės rankas. Dabar nebebuvo dienos, kad Petronėlė neužeitų pas direktorių, negaudytų inžinieriaus. Ji pasidarė tarsi tarpininkas tarp dirbančiųjų ceche ir administracijos. Darbininkė susižeidė —Petron. apriš, jodu pateps ir į kliniką nusiųs: reikia atostogų — Petronėlė pakalbės su direktorium; ventiliatorius blogai traukia — Petronėlei reikia pasakyti.

Petronėlė ceche tapo savu žmogumi.

—★—

Įėjęs į naujo mūrinio fabriko korpuso koridorių, pirmos sutiktos darbininkės paprašiau iškviesti draugę Jonutytę. Ji kelias akimirkas nesusivokdama žiūrėjo į mane, paskui lėtai papurtė galvą:

— Tokios pas mus nėra...

— Ką gi tu! — Subarė pro šalį praeinanti mergina. — Juk tai Petrutė!

— A! — greit susivokė užkalbintoji. — Tai taip ir sakykite! Tučtuojau pakviesiu!

Kaip nepanašus dabar buvo šis cechas į senąją apgriuvusią salę, kurioje Jonutytė pradėjo savo pirmuosius žingsnius! Erdvūs langai gausiai lieja šviesą ant išbaltintų sienų. Dūzgia ventiliatoriai, čeksi moderniškos dėžučių štampavimo mašinos.

Mes apžiūrime paskutinį draugės Jonutytės išradimą.

Tatai gretčiau patobulinimas negu išradimas.

Skardos juosta, prieš patekdama į štampavimo agregatą, perplaukdavo per riebalų vonią, tokiu būdu iš abiejų pusių ištepta skarda tersė riebalais agregatą. Jonutytė pasiūlė šitą vonią panaikinti, o skardą tepti tik iš vienos pusės. Žinoma, visas pasiūlymas atrodė vertas kapeikos, ne daugiau. Tačiau Jonutytė nenusileido tol, kol konstrukcinis biuras nepadarė visų apskaičiavimų. Ir kas paaiškėjo? Vien tepalo į metus galima sutaupyti beveik už keturis tūkstančius rublių! O niekalas sumažėjo lygiai pustrečio karto. Šit ir kapeikos! Šis patobulinimas kasmet fabrikui duoda po dvidešimt aštuonis tūkstančius rublių ekonomijos.

Pasikalbėti mes išėjome į koridorių.

— Aš jus nuo darbo atitraukiu, nepykstate? — paklausiau.

— Ne, ne! — atsakė Jonutytė.

— Darbo rodikliai nukentės...

Ji pasižiūrėjo nesuprasdama, paskui susijuokė:

— Aš dabar esu lyg ir cecho meistras, pačioje gamyboje nedirbu.

— Kas jus paskatino ieškoti šitų patobulinimų?

— Tai vis mano merginos... Jos vis skųsdavosi man: laša, girdi, riebalai į visas puses, reikia ką nors sugalvoti... Šit aš ir pradėjau galvoti... Turiu dabar naują sumanymą. Mat mes dirbame ne tik konservų dėžutes, bet ir skardinius kamščius limonado buteliams. Į šitas skardeles reikia įdėti kamštinio ąžuolo griežinėlius. O rankomis tai atlikti labai nespartu. Šit aš ir vitiuosi ką nors padaryti: mechanizuoti ar ką...

Ir jos akyse sužibo tokia išdykėliška ugnelė, kad aš supratau: ji tikrai ką nors sugalvos — mechanizuos ar ką...

Sušvelnino toną

Washingtonas. — Valstybės departmentas pranešė Indonezijos atstovui, kad Washingtonas nesilaiko nuomonės, kad Indonezijos valdžia yra "komunistinė," kaip skelbia Hollandija. "U. S. Tones Down to Indonezia"—rašo vietos spauda.

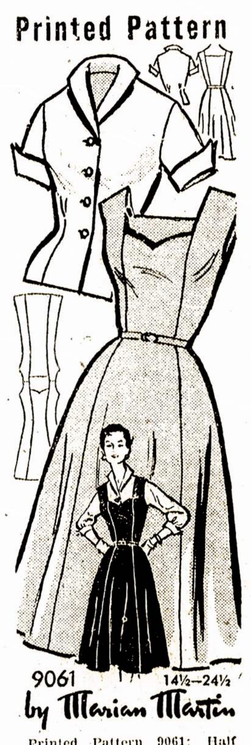

Printed Pattern 9061: Half Sizes 14½, 16½, 18½, 20½, 22½, 24½. Size 16½ jumper requires 3¼ yards 39-inch fabric. blouse, takes 3⅛ yards 35-inch.

Užsakymą su 35 centais) (pinigais, ne stampomis) ir pažymėjimu formos numerio ir dydžio siųskite: Pattern Dept., 110-12 Atlantic Avenue, Richmond Hill 19, N. Y.

Nauja duonos kepykla (kombinatas) Kaune, kurioje gamins per dieną 60 tonų duonos ir pyragų.

Apie laiką ir žmones

Rašo Stepas Rimonis

Amerikos piliečio V. Gaučiaus žmona Monika, duktė Rūta ir sūnus Romutis atvyko iš Sovietų Sąjungos pas savo vyrą ir tėvą Chicagon. Tas įvykis buržuazinės Lietuvos bėglius karininkus, valdininkus, policininkus ir kitus pastatė "ant kojų." Gaučiaus atvykstančiai šeimai buvo sudarytas kiek galima iškilmingesnis sutikimas, daromi priėmimai ir siunčiamos divanos. Pagal Gaučienės žodžius: ją su šeima išvežė Sibiran už tai, kad jie buvo "buožės-kulokai." Uoliausiai prisistatė Monikai Gaučienei Draugo redaktorius kunigas J. Prunskis ir pradėjo jezuitiškai tardyti. Kur Gaučienė ko nepasakė ar "nedasakė," už ją pasistengė vikrus Draugo redaktorius ir pasakyti ir "dasakyti." Prunskis rašo, kad Gaučienė, būdama karvių melžėja, pradėdavo karves melžti 3 val. ryto ir melždavo iki 8 val. vakaro — 17 valandų be pertraukos. Tokį šposą galėjo parašyti tik kunigas, kandidatodamas į popiežius, kuriam aukštos politikos tvora užstojo kelią į jo gimtąjį Žvilbučių vienkiemį, ir jis užmiršo, kad karves ne vien reikia melžti — jas reikia ir ganyti ir šerti. Gaučienė karves melžė ir melžė, kyg kunigėlis ar veiksnys savo parapijos ar bendruomenės žmones.

Gaučienė ir jos sūnus su dukra, pakėlę daug išgyvenimų ir "kankinimų" — atrodo visai gražiai. Jų veidų skaistumui ir kūno formoms, tur būt, labai pavydėjo, juos sutikusios konsulienės ir Chicagos dipukų damos,—užtai nuvedė Gaučienę pas kirpėją, ir jos gražios, tikrai lietuviškos, kasos krito pigaus etiketinio "grožio" auka.

Iš Gaučienės pasakojimų, kiek juos ir stengėsi korespondentai pakreipti savo atžagareiviškos spaudos naudai, — paaiškėjo daug įdomių dalykų. Į Sibirą, ten "vargstantieji," prašo nesiųsti cukraus ir paprasto maisto, — "to jau galima nusipirkti vietoje." Prašo gi siųsti *angliškos* medžiagos kostiumus, nes juos ten galima gerai parduoti rusams ir siuntinių negavusiems lietuviams, kurių dauguma susitaupę pinigų, namų statytis nenori, nes ruošiasi grįžti Lietuvon.

Kyla klausimas, ar buvo kada tokie laikai, kad iš Lietuvos gaunamuose laiškuose neverkšlentų ir neprašytų. Jeigu galima gauti — kodėl neprašyti. Visi laiškai ir siuntiniai Sibire gaunami tvarkoje ir pilnai. Bet paskutiniu laiku Sibire po kaimus tarpe lietuvių pradėjo švaistytis kunigai - jezuitai. Sužinoję, kad ten "ištremtieji" turi prisitaupę rublių, tokios dirvos kunigėliai neapleis ir sės "pasėlio grūdą." Pradėjo laiminti savo sakramentais. "Tvirtinti" vedybas, laidoti mirusius—rubliai ir rubliai... Net tiek kunigai nusilenkė tikrovei rublio aplinkybėm, kad sakramentus palieka trobų kertėse ir žmonės patys gali kada nori dievo kūno paragauti. Už pinigą ir velnias šoka.

Monikos Gaučienės darbas Tarybų Sąjungoje buvo įvertintas ir ji apdovanota Tarybiniu Ordenu. Bet čia atvykusi, Gaučienė neprisisegė to ordeno, bet leido Chicagos poniutėm save nusagstyti blizgučiais... Ne laikas, bet aplinkuma... Jau Tarybų Sąjungoje, lapės eisena prie Gaučienės ir jos vaikų slinko jezuitas. Jau ten jisai savo sakramentais nuodijo joje prasiskverbiančias aiškesnes mintis.

Atvykusi čionai Gaučienė buvo užpulta ir tautiško fašizmo, ir katalikiško jezuitizmo, ir baimės.

Vargšė moteris!

Šeimininkėms

Eggplant su soy pupelėmis

Vienas vidutinio dydžio eggplant
kenas žalių soy pupelių
pora svogūnų
2 tomatės
2 šaukštai sviesto
biskis druskos.

Nuvalyk eggplant. Supiaustyk apie pusės colio storumo riekelėmis, užpilk verdančiu vandeniu ir pavirk apie minutę. Nupilk vandenį. Paspirgink kartu su svogūnu sviesto. Sudėk supiaustytas tomates ir visus kitus produktus, supilk ant viršaus eggplant. Apibarstyk duonos trupinia's. Uždėstyk sviesto šmoteliais. Kepk uždengtą apie 20 minutų. Paskiau nuimk dangtį ir pakepk iki gražiai aprus viršus.

E. V.

Harrimanas stoja už naujų namų statybą

Albany, N. Y. — Gub. Harrimanas reikalaus valstijos seimelio, kad naujų namų statybai būtų paskirta $200,000,000. Už tuos pinigus būtų statomi pigiomis randomis moderniški gyvennamiai. Gubernatorius mano, kad tas sumažintų bedarbę.

Ankara, Turkija. — Nuo dabar parlamento nariai ir spaudos reporteriai neturės apsaugojimo, juos bus galima areštuoti bile kada.

Washingtonas. — Jungtinių Valstijų valdžia sutiko priimti naują Tarybų Sąjungos ambasadorių Michailą Menšikovą.

Jonas Kaškaitis

MEMUARŲ SERIJA

Mokslo, darbo, kovingi keliai

ANTANAS PETRIKA

Plunksnos meistras—vienintelę vietą
Palaipsniui susikūrė patsai,—
Savo talentą prigimtą, kietą
It paminklą pastatė aukštai!

Mūsų Petriką menam Antaną:
Dar jaunutį andai pamačiau,—
Iškalbingą girdėjau fontaną,—
Plito jis ir plačiau ir aukščiau...

Pirma buvęs eilinis siuvėjas,
Jis su dėmesiu mokės giliu:
Dentisterijos kursą pradėjęs,
Baigė jį su garbės medaliu!

Vis knygas, žurnalus studijavo —
Skrupulingas, stropus, pastabus:
Nuolat plunksną jis lavino savo,—
Tapo kritikas griežtas, gabus!

Monografijos, apžvalgos, knygos—
Aliai žodis tikslus ir status —
O rašytojas prusinas', mygas',—
Ir smagu man skaityt jo raštus!

Spaudžiu dešinę, drauge, kolega!
Ilgų metų! sveikatos, jėgų!
Kūrybingi lai metai tau bėga!
O gyvuot — progresuot taip smagu!

DOMININKAS ŠOLOMSKAS

Domininką Šolomską pažįstu—
Metų trisdešimt jau su keliais:
"Laisvė" gavo andai žurnalistą,—
Pažangiais jis važiavo keliais.

L.L.D. vedė uoliai ir tvarkė —
Sekretorius gabus, sumanus:
Naujos kuopos tad mezgėsi smarkiai,—
Ir didingus numatėm planus...

I..L.D. stropiai centro valdyboj
Daugel metų mes triūsėm kartu:
Lietkultūros išsiplėtė ribos
Iki pat tolimųjų kraštų...

Ir su plunksna darbavosi Domas,
Istorinių mums davė straipsnių, —
Jie gyvai parašyti, įdomūs,
Populiarūs — ir stilium šauniu.

Ir knyga susidarė naudinga,—
Padėka tau širdinga, Domuk!
Lai darbštumo tau niekad nestinga!
Ir linksmutis, sveikutis tad būk!

Man vis menasi Duobinis Jonas,
Plataus masto veikėjas taurus!
Rožės buvo tad skaisčiai raudonos—
Ir dabino mūs' darbo barus...

Kaip šauniai jis draugijoms pirmavo!
Žodis vėrė, kaip varpas, skambus!
Jauno draugo netekome savo...
Vis gražus atminimas jam bus!

Dailininką bražybinio meno,
Savamokslį gabumų didžių,
Bulį—Lumbį su pagarba menam —
Už satyrą tarp mūsų pačių...

Draugas Gilmanas tęsė tą darbą:
Kirčiais karikatūrų taiklių
Savanaudžius, savikvaišas skvarbė,—
Gabų draugą pasveikint galiu.

O ir plunksną gan taiklią ir miklią
Tavo, drauge, įdėmiai skaičiau:
Šitą sielos spyruoklių rodyklę
Dar mums, drauge, parodyk plačiau.

Vis menu Vincą Paukštį — Čibirą:
Ai, koks buvo kuklus, nuoširdus!
Jojo sielą, kaip krikštolas, tyrą
Rodė rašťai ir darbas skardus!

JUOZAS BALTUŠIS

PARDUOTOS VASAROS

(Tąsa)

Vaikai įsisiautėjo, lakstė su pyrago riekėm rankoj, dūko po visas kertes. Stipriai sutraukė senoji antakius, aiškiai nebepatiko jai pakasynų vaga.

— Prilaikyk, nebenešk, — sustabdė ji priemenėj Liaušką. — Teatvėsta, tepagieda, tada stalus perdengsim, šviežią statinę prakalsi. Kurgi tas Proškus nusimetė? Ko neužveda taip ilgai?

O Proškus prisisriaubė sparčiau už visus. Sėdėjo jis padury, bet susidaužti alaus siekė su krikštasuoliniais, plozu nuguldamas savąjį stalą. Krikštasuoliniai vaipėsi, žiūrėjo primerkę akis, o kitas, durnium apsimetęs, pakišdavo savąją stiklinę, daužėsi, bet tuoj ir vėl sukosi šalin, nusivaipydamas kaimynams. Proškienė degė iš gėdos lyg žarija, maldė vyrą kaip beimanydama, o Proškus šaukė:

— Tu, boba, nė velnio neišmanai! O aš — žmogus! Tu, boba, mane žmogum laikyk, tai aš tau, kad biesas tave parautų, aš tau viską! Nori? Nuogas aplink trobą apibėgsiu . . prie visų . . . Tik laikyk žmogum. Aš ir posūnį myliu. . . Ne mano vaikas, o myliu! Už ką? Tu ir pati nežinai, kieno iis vaikas, o aš myliu! Kad žmogus. . . žmogus aš!

— Nutilk, nežinai savo vietos!— timpčiojo Proškienė vyrą. — Juokėsi visi.

Proškus stūmė ją atgal'a ranka, nutvėrė stiklinę, vienu ypu išmaukė ją ir trinktelėjo atgal ant stalo. Ir staiga susigraudino, brūkštelėjo rankove ašaras.

— Užkorė man ant galvos tą benkartą! — rėkė verkdamas. — O aš ką? Aš — žmogus! Kas juokiasi iš manęs? Aš myliu posūnį, ir pabučiuok man, anot Alyzo, kur. . . kur. . . Žinai, kur?

Apžvelgė visus papilkusiom, visai jau girtom akim, trinktelėjo kumščiu į stalą ir prigrasino:

— O Alyzą aš prigriebsiu. Prigrie-ebsiu!

Kazimieras išvedė jį lauk —ataušti. Kilo nuo stalų ir kiti vyrai, ėjo į pašal'us, už vartų: "arklių pažiūrėt". Ten atbuvę kas reikia, stoviniavo palengvėjusiais veidais, dūmė pirktinius papirosus, šnekėjosi, džiaugėsi pavakarės vėsa. Tarpdury pasirodė ir Palieknių Karaliūnas — vyras diktas, petingas, plikai nuskusta, guzais nuėjusia galva. Paskui jį išslinko ir Alešiūnas — šis buvo šmaikštus lyg botkotis, aukštai paraitytais širmais ūsais, apsiavęs batus nuostabiai trumpais aulais, nesiekiančiais nė pusiau blauzdų. Karaliūno galva degė tamsiu raudoniu. Šypsojosi jis la.minga šypsena, stamalinėdamas klyvojo per kiemą ir murmėjo:

— Mane tuoj muš apaplekcija. . .tuoj muš apaplekcija!

Vyrai apstojo jį ratu, vedė prie šulinio. Čia vienas sėmė vandenį, kitas liejo palenkęs ant įkaitusio Karal'ūno pakaušio, trečias takšeno delnais per plikę.

— A ta-ta, ta-ta-ta! — ūkštė Karaliūnas patenkintas.

— Gal ir iš antro galo pagydyti? Vyrai, traukit kelnes!

Aplink juokas, klegesys, šauksmai. O čia kažkas pasigavo Alyzą, girdė jį alum ties'og iš ąsočio, kišo į dantis pirktinį papirosą:

— Užkąsk dūmo, vyras būk!

Alyzas sriaubė alų kaip didel's, giliai traukė dūmą, springo, spiaudėsi ir vėl gulė ąsotin, vėl sriaubė. Vyrai pametę Karaliūną, apstojo Alyzą, ragino, kvietė, kvatojo visi.

—Alyzai, tu negerk, — pralindau aš prie jo. — Bus negerai!

— Ko negerai? — atsuko jis putotas lūpas. — Nelįsk, kad neišmanai!

— Pasigersi, juoksis iš tavęs.

— He, aš pasigersiu?! Duokit dar! — griebė jis vėl ąsotį, vėl užsivertė.

— Vyras, vyras! — gyrė susirinkusieji, ir aš mačiau, kaip negeros ugnelės užsidegė jo akyse. — Tai bent vyras! Pridėkit jam dar, kad ūliot, tai visiem ūliot. Kur tas Liauška prasmego? Alaus, alaus! — šaukė iš karto keli.

Apsidairiau Povilioko. Jo nebuvo. Atsiminiau aš, kad visą šios dienos popietę nebuvo Povilioko niekur. Ir kur aš dabar jo beieškosiu — vis veltui. Visur maklinėjo įtraukę žmonės, grūste prigrūsta vežimų, stovėje iškinkyti arkliai, apsukti antruoju galu ienų, įkniaubę snukius abrakan. Bet Povilioko — nė padujų. Ir, tiktai bėgdamas pro kalvę, lyg išgirdau jo balsą. Ir kalvės durys buvo nežymiai praviros. Įsmukau vidun. Poviliokas stovėjo dusloj kalvės prieblandoje, nusisukęs į dumplių kamą, palenkęs galvą žemyn, krūpčiodamas pečiais. Poviliokas verkė. Verkė taip, tarytum visai nebūtų jis didelis ir ne kalvis būtų, o vaikas, ir dar išplaktas. Aš sustojau ir stovėjau, išsižiojęs ir pasimetęs: visko mačiau savo gyvenime, bet verkiantį vyrą. . .

(Bus daugiau)

Ką matėme ir girdėjome Tarybų Lietuvoje

Rašo Juozas Lesevičius

Šičia ir glūdi pats pagrindinis dabarties Lietuvos žmonių "nepasitenkinimas" gyvenimu. Juk reikia žinoti, kad Lietuvoje daug daugiau kas naujo įnešta, negu mano viršuj suminėti keli pavyzdžiai. Visas Lietuvos gyvenimas perorganizuotas visiškai naujai nuo pat pamatų — pereita prie naujo, suvisuomeninto, socialistinio gyvenimo. Ypatingai tas atsispindi žemės ūkio šakoje, kuomet pereita nuo individualaus, privatiško — nors daugiausia ir suskurusio — ūkininkavimo prie kolektyvinės ž e m ė s ūkio sistemos.

Ir ar gali tikėtis, kad visi žmonės su išskėstomis rankomis sveikintų šituos pasikeitimus? Tuo labiau, kada Lietuvos žmonės, mes žinome, visą laiką buvo auklėti ir laikomi buržuazinių nacionalistų ideolo g i n ė j e priespaudoje, padedant dar bažnyčiai, religinių prietarų įtakoje, kuri niekad ir niekur nebuvo ir nėra bet kokio progreso šalininku. Šitokie žmonės ir žiūri su taip vadinamu nepasitenkinimu į naują visuomeninį, socialistiniais pamatais perorganizuotą gyvenimą. Tokių žmonių dar yra Lietuvoje, to negalima užginčyti.

Dabar kai kas pasako: jei dar yra Lietuvoje žmonių, kurie nenori tų pakaitų, ypatingai žemės ūkyje, tai kodėl nepalikti jų gyventi taip, kaip gyveno, iki jie tokių pakaitų panorės? Arba bent jau reikėjo palaukti, sako jie, iki seniai išmirs, o tada jaunąją kartą pervesti prie socialistinio gyvenimo.

Tai klaidingas samprotavimas nuo pradžios iki pabaigos. Jei laukti, iki senoji karta išmirs, tai tuo tarpu jaunoji karta pasens, prisigyvens prie senosios ir vėl bus ta pati bėda su vadinama jaunąja karta, tai viena. O antra, jei laukti iki visi žmonės sutiks su pakaitomis, tai vargiai kada sulauktum tokios dienos! Paimkime ir čia bent porą pavyzdžių. Tik pagalvokime jei Amerikos pirmtakūnai su Jurgiu Vašingtonu priešakyj būtų laukę, iki visi Amerikos žmonės pilnai sutiks atsipalaiduoti nuo Anglijos imperijos. Būkime tikri, Amerika dar ir šiandien būtų Anglijos kolonija.

Dar daugiau ir paprastesnis dalykas. Dauguma didžiuojasi, kad š i a n d i e n J u n g t i n ė s e Valstijose ir Kanadoje darbininkai, kurie dirba, neblogai uždirba ir, palyginamai, gerai gyvena. Bet ar kada paklausiame savęs ir ar žinome kodėl? Todėl, kad darbininkai susiorganizavo į darbo unijas (profsąjungas) ir unijos iškovojo lengvesnes darbininkams sąlygas, didesnes algas. Nežinau, kaip Jungtinėse Valstijose, bet Kanadoje dar ir dabar, kur nėra uniju, darbininkų uždarbis ir vietos darbo sąlygos skiriasi nuo unijistų, kaip ugnis nuo vandens. O ar visi darbininkai iš karto sutinka stoti į uniją? Ir jei pirmieji unijų iniciatoriai būtų laukę, iki visi, net vienos ar kitos įmonės, darbininkai stos į uniją, vargiai dar ir šiandien turėtume bent vieną uniją visame Šiaurinės Amerikos kontinente.

Deja, buvo ir yra drąsių pasiryžėlių, kurie, nežiūrint visų sunkumų ir statomų jiems pinklių, šaukė žmones, organizavo darbininkus, ir šiandien, dėka jų, turime darbo unijas. Ir dar ir dabar, kada unijų atsiekimai, laimėtos darbo sąlygos ir žmoniškesnės algos, rodos, taip aiškiai matosi kiekvienam, tačiau susikirtimuose su samdytojais vieni darbininkai streikuoja, o kiti, irgi tokie pat darbininkai, pasidavę išnaudotojų kapitalistų įtakai, streiklaužiauja. Laimi ten, kur susipratę, organizuoti darbininkai nenuleidžia rankų, o griumiasi pirmyn.

Juo labiau tokia padėtis Lietuvoje. Ten dar didesnis žingsnis padarytas pirmyn. Darbininkai ir valstiečiai paėmė visą galią į savo rankas. Ten daugiau, negu bile kokiu kitokiu atveju, nežiūrint "priešininkų," reikalinga spėkų, pasiryžimo ir virš visko — susipratimo, iki visi žmonės įsitikins, kad Lietuva, pasirinkus socialistinę tarybų santvarką, eina teisingu keliu.

Lietuvos žmonės ir dabar, net atsilikusiuose, dar tamsybės nenugal ė j u s i u o s e kampeliuose ir tai daugeliu atžvilgių jau geriau gyvena, negu kada nors pirmiau jie gyveno. Fabrikų darbininkams jau negresia nedarbas, kaip ir valstiečiams— depresija; jų sunkų rankų darbą pakeitė m a š i n o s, traktoriai — žemės ūkio ir pramonės technika. Vyrai jau daugiau nekulia javų spragilais, nemala grūdų rankinėmis girnomis. Moterys jau daugiau nesėdi ištisas naktis verpdamos prie ratelio, arba prie staklių. Nepina daugiau vyžų ar naginių, nedaro jau ir klumpių; avi batais arba pusiau gumos vandens nepraleidžiančia avalais. Drabužius, kaip viršutinius, taip ir apatinius vilki fabrikinius. Pavalgyti turi užtektinai. Nedaug jų, tiesa, dar važinėja automobiliais, bet dviračiais — veik kiekvienas, o daugelis jau ir motorciklias.

Gal atsakysite, "O vistiek jie skundžiasi, nes mes gaunam laiškų iš Lietuvos ir žinome." Taip. Aš anksčiau jau nurodžiau tris pagrindines priežastis, o čia galiu dar pridėti ketvirtą, irgi nė kiek ne mažesnės, jei ne didesnės reikšmės priežastį. Lietuvos žmonės daugumoje jaučiasi geriau gyvenąnegu pirmiau, bet neužtektinai gerai. Jie norėtų jau dabar gyventi, kaip Kanados ar Jungtinių Valstijų žmonės gyvena.

Juk tik pastudijuokite gerai gautus nuo savo giminių ar pažįstamų laiškus ir pamatysitę, kad jūs niekur nerasite, arba labai mažai rasite, kurie gailėtųsi praeities. Jie tik skundžiasi dabartiniu gyvenimu. Tą mes patyrėme parvažiavę Lietuvoje. Jie tuojau meta akį, kad Kanadoje žmonės geriau apsirengę (o juk žinome mes ir jie, kad Lietuvoje niekad nebuvo geriau apsirengę, negu Kanadoje), pirmiausiai s t a t o klausimą, ar jau visi Kanadoje turi automobilius ir kaip ilgai ima uždirbti, arba laukti, kad nusipirkti automobilį? Šis klausimas žavi ypatingai miesto darbininkijos jaunimą. Dar daugiau, pas Lietuvos žmones kažkaip įsivyravusi mintis, kad Kanadoje ar Jungtinėse Valstijose žmonės (ypatingai moterys) nedirba, o tik dolerius žeria į kišenes ir sunkiausias darbas—kur tuos pinigus padėti. Nemalonu tokį dalyką sakyti, bet aš apsilenkčiau su teisybe, jei jo nepriminčiau užsienio lietuviams. Tai iš to ir išplaukia gera dalis tų vadinamų skundų.

Kad Lietuvoje drabužių, ypač geresnių, p r a d ė j u s žmonėms gyventi ir daugiau pirkti, dar nėra pertekliaus, kad patenkinti paklausą, tai tiesa. Taipgi tiesa, kadangi dar nėra pertekliaus, kad jų kaina, palyginus su uždarbiu, dar gana aukšta. Bet kas nori, d i r b a n t i s, kiekvienas gali nusipirkti ir apsirengti. Ir yra apsi-r e n g ę. Nevaikščioja nei pusnuogiai, nei basi.

Be to, už tai jie turi kai ką daugiau, ko mes ir turtingoje Kanadoje ar Jungtinėse Valstijose dar neturime. (ir apie tai vėliau daug plačiau pakalbėsime), tai sveikatos apsaugą ir nemokamą gydymą, nemokamą jaunimo mokymą, bei daug kitų dalykų, liečiančių kiekvieno žmogaus gyvenimą, nežiūrint kur jis bebūtų. Šiuos ir kitus bendrus visuomeninius atsiek i m u s Lietuvos žmonės gali atsiekti ir atsiekia tik bendromis kolekyvinėmis pastangomis. Tarybinei valdžiai juk, kaip žmonės sako, "niekas neišmeta iš dangaus." Kiekvienas žmogus turi pridėti savo dalį, nutraukdamas nuo kasdieninio gyvenimo. Žodžiu, Lietuva žengia į gyvenimą, kaip geras gaspadorius. Pradeda nuo svarbiausio pastato, mašinos įsigijimo, sveikatos apsaugojimo, jaunimo išmokslinimo, o tada eina prie kitų gyvenimo reikmių. Gi paprastas eilinis žmogus, neužtektinai įsisavinęs kolektyvinį gyvenimą—nors, Lietuvoje ypatingai, individualiai niekad nebuvo ir nebūtų buvę galima atsiekti, ką atsiekia kolektyviai — ir neapčiuopdamas sau tiesioginiai asmeninės naudos, ir jaučiasi dar nepatenkintas.

Bet tas viskas, kiek teko Lietuvoje patirti iš žmonių ir jų kalbų, yra tik laikinis dalykas. Tą jau gerai mato ir Lietuvos žmonės, kad, apart bendrų atsiekimų, jų kasdieninis gyvenimas irgi su kiekviena diena gėrėja.

Oslo, Norvegija. — Valdžia susirūpino, nes jau dvi dienos policininkai streikuoja.

Eišiškių rajono M. Melnikaitės vardo kolūkyje spalio mėnesį buvo sparčiai kasamos bulvės. Čia dirbo dvi transportinės užkabinamosios kasimo mašinos ir bulvių kasimo kombainas iš Eišiškių MTS. Kombainą aptarnavo traktorininkas Henrikas Orlovskis. Per dieną jis prikasė nuo 26 iki 30 tonų bulvių.
NUOTRAUKOJE: Bulvės kasamos kombanu.

Detroitiečių Dėmesiui

Šiuomi noriu pranešti Detroito ir apylinkės lietuviams, jog sausio 19-tą dieną, 1958 metais, Draugijų svetainėj įvyks šaunus banketas-vakarienė. Rengia LLD 52 kuopa bendrai su Moterų Pažangos klubu. Banketo tikslas — pagerbti bei pasveikinti 70 metų sulaukusį ir pilnai pagarbos užsipelniusį Leoną Prūseiką.

Plačiau apie šį parengimą bus dienrašty pranešta vėliau. Dabar tik noriu dar prašyti draugus detroitiečius, įvertinančius žmogaus viso amžiaus darbą, dirbtą ne dėl savo, bet lietuvių darbininkų gerovės, pasižymėti tą dieną dalyvavimui bankete.

Taipgi prašom kitas pažangias organizacijas tą dieną nieko nerengti.

Vienas rengėjų

Svarbus Pranešimas So. Bostonui ir Apylinkei

Šiuomi pranešame, kad L.L.D. 2-ra kuopa rengia banketą paramai dienraščio Laisvės jos bendrovės dalininkų suvažiavimo proga. Banketas įvyks sekmadienį, 1958 m. sausio-Jan. 19 d., pradžia 1-mą val. dieną, salėje 318 Broadway.

Prašome kitų kolonijų šioje apylinkėje nieko nerengti tą dieną ir kviečiame dalyvauti mūsų parengime. Nes mes pasirūpinsime, kad visi būsite gerai pavaišinti, turėsite sau daug malonumo ir paremsite dienraštį Laisvę.

Rengimo Komisija

New Jersey naujienos

Jau gyvename pirmą 1958-tų metų mėnesį. Per 1957-tus metus mes, newjersiečiai, netekome keleto gerų mūsų draugų, kuriuos mirtis išskyrė iš gyvųjų tarpo. Netekome organizacijų narių ir "Laisvės" skaitytojų. Užpildymui pasitraukusių iš gyvųjų tarpo nesimato galimybių. Mes, kurie dar esame sveiki ir judame, pasilikome metais senesni. Dauguma mūsų jau gyvename, kaip tūli sako, viršlaikį. Mūsų dauguma seniau atvykusių iš Lietuvos jau peršoko per 60 metų.

Tačiau pereiti metai mūsų valstijoje nebuvo nusiminimo metai. Mes visi bendrai parodėme "Laisvės" skaitytojams po plačią Ameriką, kad mes nenuleidžiame rankų, dirbame pagal išgalę, palaikome seniai įkurtas organizacijas, ruošiame parengimus ir juos skaitlingai lankome. Bet būtų dar geriau ir linksmiau, jei ir tie mūsų buvę veikėjai, kurie pasiduoda nusiminimui, jį šalintų nuo savęs.

Taip, mes jau nematome geros dalies savo draugų ir draugių parengimuose, bet mes žinome, kad jie yra sveiki ir gali prisidėti prie padidinto ir smarkesnio judėjimo, pagelbėtų tiem veikėjam, kurie nepasiduoda nusiminimui. Taip, gal už kiek metų mūsų veikimas galės visiškai sustoti, kuomet mes, veikiantieji, neteksime sveikatos, pasensime ir negalėsime veikti. Tai jau toks gamtos patvarkymas.

Paimkime kad ir šį "Laisvės" vajų. Dirba tie draugai, kurie amžiumi nėra jauni. Senas Jonas seniausias už mus visus. Sveikatoje nėra stiprus ir eina su lazduke pasiremdamas. Kojų skaudėjimas jį vargina, su valgiu turi bėdų, bet jis dvasioje stiprus ir palaiko savo kolonijos garbę — dirba tam laikraščiui, kuris gina darbo žmonių reikalus.

Antanas po skaudžios nelaimės ir ligos nėra sveikatoje stiprus, bet jau per daugelį metų yra tas pilioriu, kuris dirba dėl "Laisvės." Jis dirba ne tik laike vajaus, bet per visus apskritus metus.

Tačiau yra dar jaunesnių ir neturėjusių gyvenime tokių skaudžių įvykių, o praleidžia laiką sėdėjimu, nekreipimu domės į labai svarbius gyvenimo įvykius.

Lukaitis ir Tadas nepasilieka. Gal jie su sveikata neturėjo tiek nemalonumų, bet amžiumi nėra jauni. Churlis per daugelį metų eina mūsų valstijos vajininko pareigas, gal jisai amžiumi jaunesnis už pirmesnius įvardintus.

Reikia noro, pasiryžimo, kad mūsų spauda gyvuotų, kad "Laisvė" plėstų savo ribas, kad nepasiliktume be apšvietos, žinių ir progreso. Ir esu įsitikinęs, kad šie draugai turi ir sau pagelbininkų, nors jų nežinau, bet bent vienas jų prisidėjo prie šio taip svarbaus ir kilnaus darbo — prie laimėjimo skiriamų "Laisvės" dovanų ir pakėlimo New Jersey valstijos lietuvių tarpe ūpo, ir jie užsitarnauja mūsų visų nuoširdaus draugiško ačiū.

-:- -:- -:-

Drg. A. Skairius, elizabethietis, paleistas nuo darbo. Kaip ilgai, jis nežino. Bet sako, jei taip ilgai bus, tai jau daugiau į darbą negrįš, jei ir pašauktų. Pasitrauks ant senatvės pensijos. Su juo paleisti ir kiti 36 darbininkai.

Standard Oil kompanija, Bayonnėj, iš 1,648 dirbančių paleido 800. Paleisti visi, kurie priimti dirbti 1946-tais metais, kaip paprasti, taip ir formanai arba kiti aukštesni darbininkai. Žinia paskelbta per garsiakalbį einant iš darbo prie dirbtuvės vartų.

Unijos viršininkai sako, kad unijistai piktinasi kompanijos elgesiu. Unijos viršininkai sako, kad tik naujų metų išvakarėse kompanija jiems sakė, kad niekas nebus iš darbo paleistas, ir toks ūmus kompanijos pasisukimas visus nustebino. Paleista 687 darbininkai ir 113 viršininkų. Paskutinis jų mokestis bus sausio 17-tą. Viršininkai, kurie pasiekė virš 55-kerių metų, galės pasitraukti ant senatvės pensijos. Kompanija sakosi pagelbės surasti darbus tiem, kurie paleisti jaunesnių metų.

Pilietis

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Ch. Kreivėną laidos trečiadienį, sausio 8

Charles Kreivėnas pašarvotas La Rosa šermeninėje, 324 MacDougal St., kampas Broadway, Brooklyne (tarpe Chauncey ir Eastern Parkway stočių ant BMT Jamaica linijos).

Laidotuvės įvyks trečiadienį, sausio 8, 2 val. po pietų. Bus palaidotas Alyvų kalnelyje, Maspeth, N. Y.

Dar apie mirusį Walterį Lukminą

Šių metų sausio 2 d. Laisvėje buvo paduota žinia apie mirtį brooklyniečio gyventojo Walterio Lukmino. Toj žinioj buvo parašyta, kad jisai mirė pas giminę Springfield, Mass. Pasiteiravus pas to namo prižiūrėtoją, kuriame gyveno Walteris, štai ką jis paaiškino:

Walteris Lukminas kasdien išeidavo pasivaikščioti. Ir štai vieną dieną, pabaigoj lapkričio mėnesio, bevaikštinėjant Walteris pasijautė blogai. Jisai tuoj nuvažiavo Greenpoint ligoninėn pasiduot daktarui išegzaminuoti, kad sužinojus, kas jam pasidarė. Na, ir už dviejų dienų mirė toje ligoninėje. Buvo duota žinia jo broliui, gyvenančiam Springfield, Mass., kuris atvažiavo ir nusivežė Walterį pas save palaidojimui.

Taipgi minėtoj žinioj buvo parašyta, kad Lukminas kilęs iš Suvalkijos, tai irgi klaidinga informacija. Jisai buvo, kaip paprastai sakoma, kauniškis, nuo Betygalos, ar gal iš Betygalos miesčiuko, ko tikrai nežinau.

Pažinojau Lukminą per kelioliką metų. Buvo nevedęs, apie 70 metų amžiaus. Gyvenio tvarkingai; dirbo prie siuvėjų, priklausė Amalgameitų unijoje. Vakarais nesitrankydavo ir neleisdavo pinigų beprasmiškai. Kiek man žinoma, turėjo gerokai susitaupęs pinigų.

Gyvenęs su Lukminu

Brooklyno ir apylinkės lietuvių visuomenei

Pranešame, kad Aido Choro metinis "Šurum Burum" įvyks sausio (Jan.) 11 d. Pradžia 7-tą val. vakare. Vieta: Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Į šurum burum jeis šie dalykai:

1. Liaudies dainų programa: Choras Vadovybėje Mildred Stenster, duetai ir solistai.
2. Gera muzika šokiams.
3. Įvairūs užkandžiai.
4. Įvairūs įsigėrimai.

Vienu žodžiu, bus labai įvairus lietuviškai liaudiškas vakaras, po vardu šurum burum.

Kviečiame lietuvių visuomenę skaitlingai susirinkti. Įėjimas nemokamas.

Rengėjai: **Aido Choras**

So. Brooklyn, N. Y.

Iš L.D.S. 50 kuopos susirinkimo

Penktadienį, sausio 3 d., 415-36 St., So. Brooklyne, įvyko kuopos metinis susirinkimas. Narių susirinkime dalyvavo nemažai. Tik kai kurie iš narių turi blogą įprotį. Pasimoka duokles ir traukia namo, nelaukia susirinkimo pabaigos.

Iš kuopos kom. raporto pasirodo, kad nariai mokasi duokles laiku, susispendavusių nėra. Kuopos iždas irgi finansiniai gerai laikosi. Dalinai tai dėka draugui Kuhkui, kuris duoda susirinkimus laikyti be atlyginimo savo name.

Ligonių šiuom syk nėra. Nugirsta, kad draugė Tekutienė nesijaučia gerai ir žada pasiduoti ligoninėn patikrinimui sveikatos..

Kuopos komitete pasiliko tie patys: pirm. W. Kulik, užrašų sekr. K. Milenkevičius, finansų sekr. H. Simkus, ižd. J. Weiss, vice pirm. J. Logisky, iždo globėjai Šimkienė ir Meškėnas. K. Milenkevičius atstovaus kuopą surengime banketo, kurį rengia L.D.S. 3-čioji apskritis Richmond Hill kovo mėnesį.

Koresp.

Iškraustė 47 šeimas

Washington Heights srityje dviejų namų smarkiai plyšo siena. Dalis jos išgriuvo kalėdų laiku. Todėl prieita išvados, kad ten gyvenantiems žmonėms yra pavojus ir iškraustyta 47-ios šeimos.

Žiemos laiku, neturint kitų kambarių, gyventojai turėjo labai daug nesmagumo.. Kaip kurie prsiglaudė pas pažįstamus, gimines, kitiems miestas turėjo pagelbėti su viėta.

PRANEŠIMAS

HARTFORD, CONN.

LLD 68 kp. susirinkimas įvyks sausio 13 d., 155 Hungerford St., 7:30 val. vak. Nariai privalo dalyvauti, nes bus svarbių reikalų. Taipgi rinksime naują valdybą 1958 metams. Kurie dar neužsimokėję, prašome užsimokėti, gausite naują knygą, parašytą lietuvių daktarų Petrikos ir Stanislovaičio. A. K. (5-7)

PHILADELPHIA, PA.

LLD 10 kp. susirinkimas įvyks sausio 10 d., 8 val. vak., 1150 No. 4th St. Nauja knyga jau atėjusi, ir nariai kviečiami dalyvauti, galėsite ją pasiimti. Turime ir kitų svarbių reikalų aptarti. Valdyba. (5-7)

WORCESTER, MASS.

LLD 11 kp. pirmas šių metų susirinkimas įvyks sausio 13 d., 7:30 val. vak., 29 Endicott St. Visi nariai dalyvaukite, nes bus įdomus susirinkimas. Išgirsite komiteto metinį raportą ir kitus pranešimus. Gal bus atėjus ir nauja knyga—Gydymo Istorija. Kp. sekr. (5-7)

MIRĖ

Brooklynietis Andrius Daugirdas, 80 metų amžiaus, mirė gruodžio 19 d., palaidotas gruodžio 21 d.

Brooklynietis Jonas Barkauskas, 62 metų amžiaus, mirė gruodžio 21 d., palaidotas veteranų kapinėse gruodžio 24 d. Liko žmona, dvi dukterys ir dvi seserys..

Sako, kad reikia pataisos centrų

New Yorke jaunuoliai labai netvarkiai, išdykusiai elgiasi. Daugelis jų yra žemiau 15-kos metų. Dažnai tokius pakursto suaugesni atlikti piktadarystes.

Jau buvo atžymėta, kad daug mokyklų nukentėjo, net ant kapų paminklai neturi ramumo. Nemažai atsitikimų buvo, kada akmenimis apmėtė Long Islando geležinkelių vagonus ir sužeidė važiuojančių žmonių.

Pačių jaunuolių tarpe yra organizuota visokios "Tarankula" ir kitokios gaujos — jie savo tarpe veda "karą". Per citais metais tokiame "kare" žuvo apie 50 jaunuolių, daugelis nukentėjo.

—Ką man padarys? — dažnai sako ištvirkęs jaunuolis. — Aš dar nesu pilnametis.

Dabar įvairios piliečių organizacijos, visa eilė mokytojų, jau prieina prie išvados, kad kus reikalinga steigti pataisos centrus, į kuriuos bus imami kad ir labai jauni prasikaltėliai. "Kitaip", sako, "piliečių saugumas pavojuje".

Daroma išvada: kada jaunuoliai žinos, kad jų jauni metai neapsaugoja nuo baudos, tai bus daugiau susitvarkę.

Žinoma, čia jau yra reikalinga ir pačių tėvų atydos. Dabar daugelis nepaiso, kur yra jų sūnūs ir dukros, ką jie daro, su kokiais draugauja.

Apie mūsų mokyklas, kaip jos dabar yra, tai netenka daug kas sakyti. Jaunimas ten visai negauna pamokymo, kaip žmoniškai - etiškai užsilaikyti. Ypatingai gyvenimiškų patarimų stoka parapijų ir religinių grupių mokyklose.

RANDAVOJIMUI

4 kambariai, lygiai su gatve, nereikia lipti aukštyn. Visi moderniškai ištaisyti. Dėl daugiau informacijų prašome kreiptis bile laiku. 525 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. EVergreen 6-4839.

MEN & WOMEN

LABORATORY TECHNICIANS

ASCP Preferred. Earning $325-$400 per month. Plus call. 40 hr. week. Full time Pathalogist. Permanent positions. Low cost of living. Apply in person, wire or write.

LEVERING HOSPITAL
(See E. H. Lindhorst)
Hannibal, Missouri. (5-8)

REGISTERED NURSES

"We Need Them At Once"
(General Staff Duty)

Start at $260 per month. 40 hour week. Permanent positions. Apply in person, wire or write.

LEVERING HOSPITAL
(See E. H. Lindhorst)
Hannibal, Missouri. (5-8)

Informeris nužudė žmoną ir nusižudė

Pabaigoje savaitės vietos angliškoji spauda daug rašė apie tai, kad arti policijos stoties, ant E. 104th St., Howard Rushmore taksyje dviemis kulkomis nušovė savo žmoną Frances Rushmore, 40-ties metų, ir pats nusišovė. Jis buvo 45ių metų amžiaus.

Abu jie buvo antru kartu vedę, turėjo vaikų nuo pirmesnių vedybų. Policija sako, kad žmogžudystės ir saužudystės priežastimi galėję būti koki šeimos nesutikimai.

Howard Rushmore savo laikų dirbo prie angliškojo "Daily Workerio" Vėliau buvęs redaktorius žurnaliuko "The Confidential".

Nuo 1939 metų jis buvo FBI informeris, progresyvių šmeižikas ir išdavinėtojas - skundikas, ilgokai tarnavo McCarčiui, iki pastarasis mirė.

Sako, kad suėmė Nerch užmušėją

Policija areštavo 16-kos metų jaunuolį Warren Yeagerį ir sako, kad pas jį surado Mrs. Mary Nerich čekį, taipgi kruviną peilį.

Mrs. Mary Nerich buvo subadyta dvi dienos prieš Kalėdas vienoje Queens Village gatvėje.

Warren Yeager turi vyresnį brolį, kuris neseniai įstojo į ginkluotas jėgas. Jis patsai buvo narių "skautų". Kaimynai sako, kad buvęs ramus vaikas. Kaip kurie mano, gal jį kas prie piktadarystės prigundė.

Jakarta. — Prezidentas Sukarno išvyko į kelionę. Jis kelyje išbus šešias savaites, apsilankydamas į kitas Azijos ir Afrikos šalis.

San Salvadoras. — San Salvadoro respublikutė nori daugiau vesti prekybos su Tarybų Sąjunga ir demokratinėmis liaudies respublikomis.

HELP WANTED—FEMALE

Namų Darbininkė-Virėja. Proga jaunai moteriškei išmokti amerikoniško apsiėjimo. Nereikalinga kalbėti angliškai. Draugiška, maža šeima. Ant Connecticut ūkio. Privatiškas kambarys ir vonia. Danbury apylinkėj. Kas antrą savaitgalį laisva. Kelionė apmokama. $50 į savaitę. Tel. N. Y. TE. 8-7881.

Business Opportunity

Staten Island, N. Y. Prince's Bay, Island on Lemon Creek. Valuable for fishing station and boat mooring shelter. Newly renovated bungalow. Property will incr. in value definitely. Priv. owner selling very reasonable. 951 Richmond Ave. GI. 7-1759. (5-11)

New Dorp, S. I. Luncheonette-Stationery. Miesto centre. Savininkas parduoda su nuostoliu. Labai prieinama kaina ir susitarimai. Įsteigta daug metų. EL. 1-9843. (3-9)

Restaurantas pardavimui. New Brighton, S. I. Geras, gerai įsteigtas biznis, žema renda, puiki apylinkė. Galite ir pirkti namą (taxpayer). Privatiškas savininkas. LO. 4-1275. GI. 2-9600. (4-8)

MISC. ADS

1 Molding Machine. 4 heads. Porter cross-cut saw-A48, with 5 H. P. motor; table saw, 15-ton Stolle Press, Niagara No. 36 ft. shear, 2 Bentley Punch Presses, 20 ton. Mount Vernon 4-4150. (4-8)

Polishing Machine for Sale. Heavy duty, 7½ H. P. In A-1 mechanical condition. Private owner selling very reasonable. Will demonstrate cheerfully to prospective buyer. Convince yourself. MO. 5-5274. Bronx. (-6)

PAIEŠKOJIMAS

Gavau laišką iš Lietuvos nuo savo giminaitės, Paulausko Petro dukters Stepanijos po vyru, Jankauskienė. Ji ieško savo dėdės Mockaus Petro ir tetų Mockaitės - Praspalauskienės Stepanijos ir Krizienės Domicelės, gyvenusios Luokės mieste, varnių gatvėj. Kas juos žinote, rašykite tiesiog į Lietuvą::

Užvenčio rajonas
Luokės miestas
Tryškių gatvė
Jankauskienei Stepanijai
Arba praneškite man:
Mrs. Julia Simkus
102 Bay Ridge Ave.
Brooklyn 20, N. Y.
(4-6)

Gavau laišką iš Lietuvos nuo švogerio Motiejaus Maldaniaus, Nevaplantos kaimo, Daugų rajono. Jis rašo, kad jau 13 metų kai nežino, kur randasi jo sūnus Bronius. Prašo paieškoti per laikraščius, gal gyvas, tai atsilieps, o gal kas žino, kur jis yra. 1942 m. vokiečiai jį išvežė į Austriją, dirbo vagonų fabrike. Paskutinis jo žinomas adresas buvo: Bronius Maldanis-Maldan, Wagrem 30 Zimmer, Rechbaumn, Austrija. Motinos vardas Elena. Jeigu kas žinote ką nors apie jį, malonėkite pranešti man, už ką būsiu labai dėkingas. Geo. Balevičius, 1563 Pitkin Ave., Brooklyn, N. Y. (4-5)

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172
426 Lafayette St.

Siųskite Giminėms ir Draugams Dovanų Paketus

PARCELS TO RUSSIA, Inc.

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.

Kampas Lincoln Place. Imkit IRT subway 7th Ave. and Lexington Ave. Išlipkit Franklin Ave. Station.

Telefonai: IN. 7-7272 ir IN. 7-6465

Labiausiai patikima firma siuntimui paketų į Sovietų Sąjungą, Latviją, Lietuvą, Ukrainą su apmokėtu muitu ir garantuotu pristatymu yra

PAKIETAI Į RUSIJĄ, INC.

Mūsų firma taip suorganizuota, kad kiekvienas siuntinys yra išsiunčiamas į 2-3 dienas ir pristatomi į 6-8 savaites. Paketai oro keliu pristatomi į 8-10 dienų.

Jūs galite pasiųsti drabužių, maisto produktų, visokių rūšių vaistų, siuvamas mašinas, akordionus ir kitką.

Mes garantuojame grąžinamąsias kvitas su priėmėjo parašu. Mūsų firma atdara kasdien, įskaitant sekmadienius, nuo 9:30 A. M. iki 6:00 P. M. Šeštadieniais nuo 9:00 A. M. iki 4:00 P. M.

Priimam paketus Manhattane

78 Second Ave., New York 3, N. Y. ORchard 4-1540

Laisvės B-vės Dalininkų Suvažiavimas ir Banketas

Šis suvažiavimas bus labai svarbus, nes jis turės išspręsti, ar ištesėsime leisti Laisvę dienraščiu dar 1958 m. Todėl visi dalininkai turi dalyvauti šiame suvažiavime ir pareikšti savo nuomonę šiuo svarbiu klausimu.

Suvažiavimas Įvyks Sekmadienį

Sausio 26 d., 1958 m. Pradžia 11 val. ryto

Liberty Auditorijoje, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y. Toje pačioje salėje, 6 val. vakare bus banketas.

Kviečiame visus apšvietą branginančius atsilankyti į banketą ir tuo paremti dienraštį Laisvę materialiai. Prie geru maistu gausingos vakarienės, čia turėsite progą pasikalbėti su svečiais, atvykusiais iš kitų miestų.

VAKARIENĖS BILIETAS $3.

Prašome iš anksto įsigyti bilietą.

RENGĖJAI